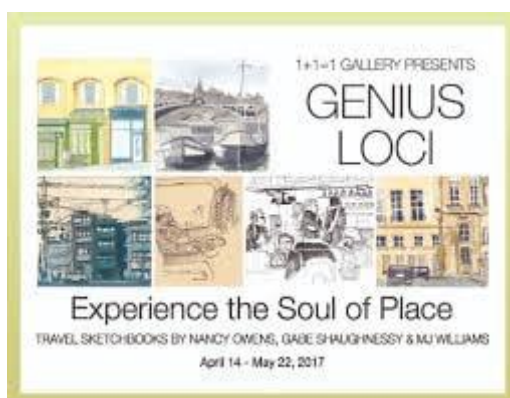

ΘΕΜΑ:

Ανάλυση ενός τόπου σύμφωνα με τη θεωρητική προσέγγιση του Christian Norberg-Schulz και την έννοια του Genius Loci

Οδηγίες και συμβουλές για τη σύνταξη των εργασιών (Ομάδες μέχρι 4 άτομα)

Στο πλαίσιο του μαθήματος καλείστε να πραγματοποιήσετε μια σύντομη αλλά ουσιαστική ανάλυση ενός τόπου σύμφωνα με τη θεωρητική προσέγγιση του Christian Norberg-Schulz και την έννοια του Genius Loci.

Στόχος είναι να εντοπίσετε και να περιγράψετε το «πνεύμα του τόπου», εξετάζοντας τα βασικά χωρικά και υπαρξιακά χαρακτηριστικά του, όπως τη φυσική μορφή, την τοπογραφία, τα όρια, τις ατμόσφαιρες, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο ο συγκεκριμένος τόπος υποδέχεται και καθοδηγεί την ανθρώπινη παρουσία.

Η ανάλυσή σας θα πρέπει να αναδείξει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τόπου και τον τρόπο με τον οποίο αυτός συγκροτεί ένα πεδίο νοήματος και εμπειρίας.

Παρουσίαση:

Εν συνεχεία η κάθε φοιτητής ή ομάδα καλείται να ολοκληρώσει μία παρουσίαση διάρκειας **όχι πάνω από 15'** σε power point για το κτίριο που επέλεξε να μελετήσει. Για την παρουσίαση μπορείτε να έχετε μαζί σας το κείμενο και να το διαβάζετε παράλληλα. Παρακάτω παραθέτω τις οδηγίες της εργασίας:

Πριν την αρχή της εργασίας

Διεξάγουμε έρευνα σε βασική βιβλιογραφία που αφορά:

- Το έργο και τη θεωρία του Christian Norberg-Schulz.
- Την έννοια του Genius Loci (πνεύμα του τόπου).
- Κείμενα φαινομενολογικής προσέγγισης του χώρου και της αρχιτεκτονικής.

A. Σχεδιάγραμμα εργασίας

Φτιάξτε έναν πίνακα περιεχομένων που θα αντιστοιχεί στη δομή της εργασίας σας.

Εντοπίστε τις έννοιες-κλειδιά, όπως:

- Τόπος
- Χαρακτήρας
- Genius Loci
- Υπαρξιακός χώρος
- Προσανατολισμός – Ταύτιση
- Φυσικό περιβάλλον – Κατασκευή
- Ατμόσφαιρα – εμπειρία

Μ' αυτό τον τρόπο:

- θα ξεκαθαρίσετε το αντικείμενο της ανάλυσής σας,
- θα οργανώσετε τις ιδέες σας,
- θα καταλάβετε αν το θεωρητικό υπόβαθρο έχει γίνει κατανοητό.

B. Εισαγωγή (Αντικείμενο – Στόχος – Μεθοδολογία)

Στην εισαγωγή:

1. Ανακοινώνουμε το αντικείμενο
– τον τόπο που επιλέξατε και τον λόγο αυτής της επιλογής.
2. Παρουσιάζουμε τον στόχο της εργασίας, δηλαδή την ανάδειξη του Genius Loci του συγκεκριμένου τόπου.
3. Περιγράφουμε τη μεθοδολογία, π.χ.:
 - ο βιβλιογραφική μελέτη Norberg-Schulz,
 - ο **επιτόπια παρατήρηση**,
 - ο φωτογραφική και σχεδιαστική τεκμηρίωση,
 - ο φαινομενολογική ανάλυση της εμπειρίας του χώρου.

Στόχος της εισαγωγής είναι να δώσει στον αναγνώστη καθαρή εικόνα της κατεύθυνσης της μελέτης.

Γ. Κύριο θέμα

Ανάπτυξη των στοιχείων που αναφέρονται στην εισαγωγή.

Η ανάλυση ενός τόπου σύμφωνα με το Genius Loci μπορεί να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

1. Ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο

- Τοποθεσία
- Τοπίο και σχέση με το φυσικό περιβάλλον
- Ιστορία του τόπου, μνήμες, αφηγήσεις

2. Χαρακτήρας του τόπου

(κεντρική έννοια του Norberg-Schulz)

- Βασική ατμόσφαιρα, εικόνα, ταυτότητα
- Πώς γίνεται αντιληπτός από τον επισκέπτη

3. Υπαρξιακή δομή του τόπου

Σύμφωνα με τον Norberg-Schulz:

- Χώρος – χαρακτήρας
- Προσανατολισμός – Ταύτιση
- Κεντρικότητα ή γραμμικότητα του τόπου
- Όρια, μεταβάσεις, σημεία αναφοράς

4. Στοιχεία φύσης και ανθρώπινη επέμβαση

- Το έδαφος, το νερό, ο άνεμος, το φως
- Κατασκευασμένα στοιχεία (κτίσματα, διαδρομές, τοπόσημα)
- Πώς αλληλεπιδρούν με τον φυσικό χώρο

5. Ατμόσφαιρα

- Πώς βιώνεται ο τόπος με τις αισθήσεις
- Φως – σκιά
- Ήχοι, υλικότητες, μυρωδιές
- Η συναισθηματική εντύπωση που δημιουργεί

6. Συγκρίσεις (προαιρετικό αλλά χρήσιμο)

- Με έναν τόπο παρόμοιας γεωγραφίας
- Με έναν τόπο διαφορετικού χαρακτήρα
Στόχος: να φανεί τι κάνει τον συγκεκριμένο τόπο μοναδικό.

7. Εμπειρία του τόπου

- Καταγραφή υποκειμενικής εμπειρίας κατά την επίσκεψη

- Χώροι που εντυπωσιάζουν, χώροι που αποξενώνουν

8. Ερωτήματα που προκύπτουν

- Ποια κενά αφήνει η έρευνα;
- Πώς εξελίσσεται ο τόπος στο χρόνο;
- Πώς θα μπορούσε να ενισχυθεί ή να προστατευτεί το Genius Loci του;

Δ. Επίλογος / Συμπεράσματα

Συνοψίζουμε:

- Τι αποκαλύφθηκε για το Genius Loci του τόπου.
- Πώς απαντώνται τα αρχικά ερωτήματα της εισαγωγής.
- Νέα ερωτήματα ή ανάγκες για περαιτέρω μελέτη.

Το τμήμα αυτό πρέπει να μπορεί να διαβαστεί αυτόνομα και να δίνει πλήρη εικόνα της μελέτης.

Ε. Βιβλιογραφία & Πηγές

- Βιβλιογραφία για τον Norberg-Schulz
- Βιβλιογραφία για φαινομενολογία χώρου και τόπο
- Πηγές εικόνων
- Πηγές από επιτόπια έρευνα

Η διδάσκουσα

Κατερίνα Ριτζούλη